

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.
Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Kézdivásárhely, 1904. november 13

Vasárnap.

XXIII évfolyam. 91. szám.

Felelős szerkesztő: Vajna Károly.

Kiadó laptulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

Előfizetési árak:

Egész évre 10 korona Félévre 5 korona.

Negyedévre 2 korona 50 fillér.

Egyes szám ára 10 fillér.

A lap szellemi részét illető közlemények, Vajna Károly szerkesztőhöz, az előfizetési és hirdetési pénzek Ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájába küldendők.

Hirdetmények díja:

4 hasábos petisorsért, vagy annak helyéért 10 fillér.
Hivatalos- és árverési hirdetések külön díjtétel szerint.

Nyitlatter sora 30 fillér.

A hirdetések a nyitlatter díja előre fizetendő.

A korona és az obstrukció.

Azt mondják a politikusok közül sokan, hogy nálunk a királyi hatalom tulengésben van a parlament hatalmának rovására. Ezt ma divat mondani, tehát Apponyi Albert is mondotta.

Őszintén bevalljuk: ez nincs is igazság nélkül.

Mert mi a parlament hatalma?

Az, hogy nem működik?

Az, hogy akarata megnyilatkozásának egyetlen lehetséges módját, a többségi döntést, egy csekély kisebbség is tetszés szerint meggátolja?

Az, hogy megobstruálják a költségvetést, amikor az ország nélkülözhetetlen szükségeire a kiadásokat ex-lex módon mégis meg kell adni?

Vagy a parlament hatalmát mutatja pl. Ausztriában, hogy az örökös obstrukció miatt, minduntalan a 14. ik paragrafussal kell a kormánynak a korona nevében elintézni az okvetlen elintézendőket? . . . Szó sincs róla, ahol, a mióta, s a meddig obstrukciók teszik semmivé a parlamenti hatalmat, ott, azóta és addig az állami hatalmat tulnyomóan a korona gyakorolja.

Mert a korona nem obstruál, nem sztrájkol. Sőt, ha a korona hataloméhes volna, őszintén örvendhetne az obstrukcióknak. Mert az obstrukció a koronával osztályos parlament megbénulása.

A korona hatalmának tultengése tehát nem ok az obstrukción; sőt ellenkezőleg: az obstrukcióknak egyik veszedelmes eredménye.

U.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház nov. 9-iki ülésén folytatták azon indítvány tárgyalását, a melyet gróf Tisza István a házszabályok módosítása tárgyában benyújtott.

A tárgyalás folyamán gróf Apponyi Albert szólalt fel és kijentette, hogy ő nem hajlandó megelégedni gróf Tisza István egyszerű ígéretével, hanem látni akarja a házszabályok módosítására vonatkozó törvényjavaslatot.

Ezután ráért ugyancsak gróf Apponyi Albert arra az eshetőségre, a mely szerint a módosítást, esetleg erőszakkal vianék keresztül és erre vonatkozólag kijentette, hogy azon esetre, ha törvénytelenül létesül a házszabály módosítása, akkor minden olyan határozat, a mely ennek alapján jön létre törvénytelen és semmis lesz.

Gróf Apponyi Albert beszédének folytatásában azon hitének ad kifejezést, hogy az alkotmányos király nem fogja megszegni azt az esküt, a melyet az alkotmányra tett.

Gróf Tisza István azonnal válaszolt gróf Apponyi Albertnek.

Válaszában kifejtette, hogy tiltakozik az ellen, hogy a király személyét a vitába bevonják.

Kijelentette gróf Tisza István azt is, hogy ő nagyon jól tudja, hogy a házszabály módosítását sokan az ellenzéken is szükségesnek tartják.

Csodálkozik azon, hogy gróf Apponyi Albert olyan hamar elfelejtette mindazokat a keserűségeket, a melyeket az elnöki széken szenvedett.

A házszabályok revíziója — mondotta gróf Tisza István — nem veszélyezteti a parlament nemzeti jellegét; a revízió szükséges azért, hogy megszűnjék a parlament gyöngesége és tehetetlensége.

A képviselőház november 10-iki ülésén Perczel Dezső házelnök elnökölt.

Napirend előtt névszerinti szavazással elfogadták gróf Tisza István miniszterelnök tegnapi választát.

165 képviselő igennel, 78 nemmel szavazott és így a választ 87 szótöbbséggel fogadták el.

Hosszadalmas házszabályvita indult meg, melynél az ellenzék közbekiáltásokkal és zajongással zavarta az ülést.

Az ellenzék azt vitatta, hogy a lefolyt szavazás érvénytelen, mert a névszerinti szavazást kérő ívet tizenkilencen írták alá. Erre az elnök felvilágosította a felszólalókat, hogy szabálytalanság nem történt, mert az ívet huszonegyen írták alá.

Pap Zoltán beszédében kifogásolta Apponyi Albertnek tegnap állítólag az elnök által szabálytalanul kimondott határozatra vonatkozó beszédét.

Perczel Dezső kijelentette, hogy mesékre nem reflektál. Tiszteességgel eljár hivatalában, de az obstrukciót nem támogatja.

Ezután áttértek a házszabályrevízió tárgyalására.

Samassa János a javaslat ellen beszélt. Az ellenzéki oldalon nagy lármá és kiabálás támadt, úgy, hogy az elnök kénytelen volt zárt ülést elrendelni.

KÜLFÖLD.

Port-Artur kapitulációja.

Ide november 10-ről érkezett hírek szerint Port-Artur kapitulált.

Londonból jelentik: Ide érkezett hírek szerint Port-Artur megadta magát a japánoknak.

Tokióból jelentik: Stösszel tábornok tegnap fegyverszünetet kért a japánoktól, amit azok megtagadtak és erre ma megtörtént a kapituláció.

A japán kormány tegnap üdvözlötlet küldött Noginak, az ostromló sereg parancsnokának az elért sikerért. Felhatalmazta továbbá, hogy Stösszel tábornokkal tárgyaljon a vár megadásának feltételeiről. Ezek a tárgyalások most már befejeztettek: az összes hitelt érdemlő híradások szerint Port-Artur immár a japánoké.

Az elmúlt év eredménye.

(Ü. L.) Gróf Tisza István miniszterelnök, a szokásos évi kimutatást bemutató a parlamentnek a kormány működéséről és az országos állapotokról. A terjedelmes jelentésben minden szakminiszter külön-külön teszi meg jelentését, míg az országos közállapotokról szóló rajza kimerítően tünteti föl az ország viszonyait. Egyes részletekről megemlékeztünk, lásuk a legfőbbet — népesedést, az oktatást, a gazdasági életet lehető rövidséggel, és bezárólag néhány

soros okát adjuk annak, hogy miért nincs nálunk valódi nagy ipar.

Legelőször is meglepő azon adat, hogy az ország kivándorlás dacára, az ország népessége ma már meghaladja a huszmilliót. Tehát beléptünk a számottevő államok sorába, huszmillió lakos hirdeti a Szent István birodalom létezését. Az ország lakossága az elmúlt évben kétszázkilencezerrel szaporodott. Nemzetiség szerint a horvátok, utánuk a magyarok és tótok az elsők. A népszámlálás óta elért szaporodás ötvenhat százaléka a magyar anyanyelvűekre esik. De az már kevésbé örvendetes, hogy a magyarság száma a kivándorlók közt először emelkedett föl a legnagyobb számra. És dacára annak, hogy a hatósági orvosok száma feltűnően gyorsabban, 1710 községnek nem volt járási, vagy körvosa, azért az ország lakossága nem gyérült. A magyarok arányszáma a születéseknél csak a tótok, horvátok után következik ugyan, de a magyarság kedvező halálózási százalékát csak a németeké haladja meg, ennek tulajdonítható az, hogy a magyarok arányszáma a születéseknél az országos átlaggal megegyező.

Az óvodaiskolák száma alig huszszal szaporodott, de azért számuk már felmegy 2742-re; három millió az iskola kötelesek száma, iskolába járt 87 százaléka, ebből 54 százalék magyar. Az elemi iskolák száma is kevésbé növekedett, alig 33 al, de azért számuk így is felmegy 17.000-re. A közép és felső oktatásnak szárt iskolákban a tanulók száma 61.000; a magyar anyanyelvűek száma megint növekedett. Tavaly 135 kisasszony tanult az egyetemen. Hatalmas cáfolatul szolgál a néppárt állításának azon adat, hogy az állami anyakönyvezés mellett nem csökken a vallássosság, a keresztelesek a házasságoknak templomi megáldása 90—95 százalékos. Hanem az már szomorú jelenség, amit a hitiszónoklatok statisztikája tüntet fel: . . . A katolikus szónoklatoknak csak 54 százaléka, a zsidóké csak 36 százaléka magyar és egyáltalán a reformátusokat és unitáriusokat kivéve, a magyar nyelv nem foglalta el azokat a templomban, amik a magyart számaránya szerint megilletnék.

Ami a gazdasági életet illeti, itt van árny és fény oldal is! . . . Árny oldal a birtokváltozások számának a növekedése, végrehajtás után huszezer birtok cserélt gazdát. De ezzel szemben a pénzintézetekbe tett betétek óriásilag növekedtek, ami megint csak árny oldal, dacára, hogy a vagyonnak a jelképe ez, de amiről lentebb emlékszem meg. Az ipari munkások száma huszonezerezerrel emelkedett. A vasutak beruházási tőkéje három és fél milliárd. A vasuti személyzet 93 ezer tagu 103 millió kornoa fizetéssel. Négyezer hitelintézetünk közül bank 418, takarékpénztár 777, a többi szövetkezet. A kamatláb alacsony volt. A postatakarék is fejlődött, felmillió könyvre ötvenkét millió korona volt a betét. Ötvenöt biztosító társaságunk közül hazai husz volt; a tűzkár elleni biztosításban a hazai intézetek főlényben vannak, — és továbbá, hogy teljes legyen a kiegészítése, a tűzoltók száma felmillió.

És most már térjünk rá arra: mérti nincs valódi fejlődő magyar ipar? . . . Azért, mert a hazai tőke és közönség buzakodik tőle. Kizárólag kormányi protekcióval az ipar föl nem virágozhatik. Ezt a külföldön rég be látták s a tőke az ipar támogatására ment s elsőbbséget ad a közönség a honi ipari termékeknek. Teszem fel a legelőbb hat magyar bank amíg tőkájából harminchárom ipari részvénytársaságot almentül nyolcvankét millió ko-

ronával, addig az ily hat osztrák bank a csak két-szerakora tőkéjével kilencvenegy, tehát háromszor annyi iparvállalatot támogat. S amíg a magyar bankok nyolcvankétféle milliárd adnak a magyar ipar táplálásához, az osztrákok majdnem félezer millióval vesznek részt az ipari termelésben, ami azt jelenti, hogy az osztrák tőke öt-hatszor indusztriálisabb, mint a magyar.

Hát ahhoz mit szóljunk, hogy az összes magyar pénzintézetekben majdnem hatmilliárdnyi tőke van főlhalmozódva. A betétek gazdái megelégednek a biztos alacsony kamattal, mintsem ipari üzletbe fektetnék pénzüket a magyar tőkések. Csehszágban a nagy tőke ipari vállalatokban gyümölcsösödik, a magyar tőke ellenben megelégszik kis kamattal, amelyért nem kell fáradoznia, és így sem bocsátkozik vállalkozásokba. Ime, hogy miért nincs elég virágzó magyar ipar.

És nincs tovább azért, mert a közönség előnyt ad az ideger ipar produktumainak. Lámpával kell keresnie az oly magyar urt, aki öltözetét s házi butorzatait ne idegenből elégítse ki. Ime, ismét mik a magyar ipar akadályai? ... A magyar kormányok magyar iparbéli buzgalmai egymagára virágzóvá nem teszik azt, ha a fenti mizeriák meg nem szűnnek. A miniszteri évi jelentések egymagukra e kérdést meg nem oldják.

II. Az intézet állapota.

A) Az Igazgató-tanács.

Elnöke: Csánky Gyula, Háromszékvármegye kir. tanfelügyelője.

Tagjai: Dr. Könnle Tivadar, ügyvéd, alelnök.

Bogdán Ártur, takarékpénztári vezérigazgató int. gondnok.

László József, lemheúyi róm. kath. plebános.

Bodor János, zágoni ev. ref. lelkész.

Szent-Iványi Miklós, Háromszékvármegye alispánja.

Benedek János, kir. közjegyző.

Nagy Elek, kalapgyáros.

Pálmai Lenke, int. igazgató, tanácsjegyző.

Az igazgató-tanács kebelében ezen tanév folyamán nevezetes változás történt. Egyik agilis tagja: dr. Székely György képviselő, tanácsosi állásáról főispánná történt kinevezése miatt lemondott. Sajnálatlaltal vettük tudomásul egyik buzgó és lelkes tag

távozását, de örömrünk is volt, hogy a tanács egyik tagját érte a magas királyi kegy. Midőn a távozonak e helyen is hálás köszönetemet fejezem ki az intézet iránt táplált jóindulatáért, kérem, hogy a jövőben se vonja azt meg szép reményekre jogosító fiatal intézetünkől.

Székely György távozásával megürült helyre — elnök előterjesztésére — városunk kiváló vezető férfiai nevezettek ki tanácsagokká: Benedek János, Nagy Elek, Szent-Iványi Miklós új tagok, a régebbi tagokkal együtt, lelkesen karolták fel az intézet ügyét s lelkiismeretes buzgósággal védik annak minden érdekét. Igazgató-tanácsunk az elmúlt tanévben 5 ülést tartott, melyeken 33 ügyet tárgyalt. A folyó ügyeken kívül különösen az építés ügye foglalkoztatta az igazgató-tanácsot.

Növendékeink iránt táplált megtisztelő érdeklődésüknek azzal adták tanujelét, hogy minden iskolai ünnepélyen, önképzőköri gyűlésen, vizsgálaton megjelentek; kiváló jó indulatuknak, kegyes gondoskodásuknak pedig azzal, hogy növendékeink segítségével, illetőleg önképzőköri gyűlésen, vizsgálaton megjelentek; kiváló jó indulatuknak, kegyes gondoskodásuknak pedig azzal, hogy növendékeink segítségével, illetőleg önképzőköri dolgozatok jutalmazására, 116 koronát voltak kegyesek ajándékozni. Fogadja az igazgató-tanács nemesszivű jótlakonyaságért e helyen is hálás köszönetünket.

Itt kell köszönetünket nyilvánítani Háromszék vármegye kir. tanfelügyelőjének, Csánky Gyulának is, ki fáradságot nem ismerve, önzetlen lelkesedéssel vezette kezdő és küzdő intézetünket s nagy jóindulattal támogató bennünket nehéz munkánkban s védte nemcsak az intézet, hanem a testület minden tagjának s a növendékek érdekét, ez utóbbiak iránt valószínűs atyai jóindulatot tanúsított mindenkor, de különösen akkor, midőn a legnehezebb napok előtt álltak. Jóindulatát igazi önzetlen tisztelettel s szeretettel viszonztuk.

B) Épület, udvar, kert.

Intézetünk egyrésze a várostól felajánlott telken, a volt szövőgyár s iparisk. épületeiben van elhelyezve, másrésze pedig — az internátus — a főépület szomszédságában a „Bogdán“-féle házban. Elhelyezésünk silány s különösen az internátusi helyiségek alkalmatlanok s oly szűk minden terem, hogy a 91 bentlakó növendékek csak a paedagogia és egészség kívánalmainak teljes mellőzésével helyezhettem el. Tanhelyiségeink is gyarlók s noha mi mindent meg-

tettünk, hogy intézetünket magas színvonalra emeljük, célunk nem volt teljesen elérhető, mert lépten-nyomon olyan akadályokba ütközünk, melyek a legszebb tervet meghiusítják. Nincs szertárunk, tornatermünk, zenetermünk, dolgozó szobánk, tornatermünk tulsufoltak s növendékeink közvetlenül a kályha és ablak mellett ülnek, mi sok betegségnek az előidézője. Egyetlen előnye silány épületünknek, hogy a város végén, egy szépen parkirozott s fásított, tágas udvarban van elhelyezve s így növendékeink minden szabad idejüket a szép — por- és füstmentes — udvaron töltik. Az udvar egyik része nyáron tenis-pálya s tornater, télen pedig pompás koresolya-pálya. Az épület mögött szép és termékeny konyhakert áll rendelkezésünkre. A kertészi teendőket addig, míg az állás rendszeresítve nem lesz, szegődményes látja el s a jó talajt az idén nem hiába műveltük, mert a nagy szárazság dacára is bőven megtermett a vetemény. A növendékek is részt vesznek a gazdasági gyakorlatokban Fábán Szilárd szaktanítónő felügyelete mellett.

C) Szertárak, könyvtárak.

Intézetünknek sem a tanszerek, sem a könyvek elhelyezésére szolgáló alkalmas helyiségei nincsenek. Szertár céljaira egy 6 m. hosszú, 4 m. széles helyiség szolgál s itt vannak szekrényekbe zsufolva az 1903—904. tanévben kapott gyönyörű természetrajzi, antropológiai, természettani, vegytani és rajzi tanszerek. Az osztályok távol vannak a szertárnak nevezett szobától s rossz időben, (eső, hó) az udvaron keresztül kell a drága eszközöket hordozni, ha szemléltetni akarunk. E bajon azonban csak intézetünk felépítésekor lehet segíteni.

Szalkay Lajos szintársulata Kézdivásárhelyt.

Szerdán, november 9 én, Strausz Józsefnek operettje a Tavas volt műsoron. Sem a keringő király bájos, subtilis muzsikája, sem Tábori Frida, személyisége, kinek ez este jutalomjátéka volt, nem tudta azt a közönyt megtörni, melylyel közönségünk ebben a szini évadban a színészek iránt viseltetik. Így a kedves operettét csak, kevés számú közönség élvezte és nézte végig. De ez a közönség sokat tapsolt Tábori Fridának, aki ezuttal is oly jó kedvvel, annyi tüzzel, temperamentummal játszott, mintha éppen telt ház lett volna, a többi szereplő közül

T Á R G A.

Nóta.

A cimbalom jaj de hallgat,
A hegedű de nem jajgat . . .
Hej de csöndes ez a csárda,
Nincs benn legény, nincs benn árva!
Mert ha volna, ha volna:
Beleölné pénzét, buját
A borba, a borba.

Hadd legyen a csárda hangos:
Te hegedűs, te cimbalmos!
Egy-két fillér a zsebemben,
Tenger bánat a szívemben!
Szabadíts meg te tőle:
— Hajnal tájig, virradásig:
Muzsikáld ki belőle!

Lampérth Géza.

Költőálmok.

Irta: Nikolay Bobrow.

Miranow Ivanovics Sándor medikus szorgalmas hallgatója volt az egyetemnek. A professzorok árnyékának nevezték, mert amint a tanár elfoglalta tanszékét, nemsokára rá ő is fölbukkant a teremben. Ennek oka nagyon egyszerű volt.

Mint szegény szülő gyermeke. Sándornak leckeadásból kellett magát föntartania. Ezért rendszeren néhány perccel elkésve érkezett a kollégiumba. Sokat fáradt reggeltől napestig, lépcsőkön föl-le, egyik tanítványtól a másikig; de ez a gondterhes élet sosem ártott örökös jó kedélyének.

Békeszerető, csendes ember volt, akinek egyetlen szenvedélye volt csak, de azt is oly titokba zárta a lelke mélyében, hogy nem tudom szabad-e arról beszélnem. Ez a titka az volt, hogy költeményeket írt. Költeményeket, amelyekért jó pénzt fizettek neki a lapok. Ő büszke volt erre de csak titokban, a világért sem árulta volna el senkinek.

Amikor ma este fáradtan, vacsorájával a zsebében hazaért kis szobájába, asztalán finom női kéz által írott kártya várta őt; meghívás Lanin Petrovics Fedor, gazdag kereskedő házába. Arról volt szó, hogy jó ajánlatokra őt választotta a család tizenhárom éves fiuk nevelésére.

Természetesen el fog menni. Már is hallani vélte, amint reggel majd mondani fogják:

— Gyermekünk igen tehetséges, csak rendkívüli módon szórakozott, gyermekes. Hja, a mai ideges világban!

Mindenki így beszél.

— Hagyja, asszonyom, majd én magam győződöm meg a kedves fia tehetségéről, — szokta ő felelni rendszeren, de udvariasságból hozzá teszi, szintén mosolyogva: — Igen bizony, a mai ideges világban!

Néhány nappal később megkezdte a fiu tanítását. És ekkor valami különös dolog történt, ami bizonyosan nem esik meg vele minden leckeadáskor. Ivanovics Sándor alig tudta elvárni a leckeóra idejét. Mindenesetre, a fiu igen tehetséges volt, fogé-

kony; gyönyörűség volt őt tanítani. De Sándor ideges, lelke türelmetlenségének nem ez volt az oka; nem ezért sietett annyira Lanin ur házába s nem ezért fülelt leckeadás közben minden lépés neszére, amely a szomszédos szobából hallatszott be hozzá. Mindennek az oka Vera kisasszony volt: a gazdag kereskedő leánya, akinek nagy, kék szemei, szőke, selymes haja beleoltották varázsukat a házitanító szívébe. Sándor erőteljes, bátor ifju volt, de mégis mindig fülig pirult s reszketett zavarában, ha a szép Verával összetalálkozott a folyosón. És ez igen gyakran történt . . . Sándor természetesen a véletlennek hálálkodott ezért az ügyességért. Oh, ha tudta volna, milyen fortélyosan segített a véletlennek maga Vera kisasszony s milyen boldog volt ő maga is, amióta „Szasa“ a házba járt . . . De hát honnan tudta volna ezt Sándor? Ellenkezőleg, halálosan szomorú és vigasztalhatatlan volt a reménytelenségében. Hogyan is merészelhette volna a szegény diák szemét a gazdag és előkelő Lanin leányára emelni? Hiszen még arra sem lehetett alkalma, bármint kereste is a módot, hogy megvallja neki az ő lángoló szenvedélyét . . .

Egyik ilyen bánatos hangulatában különös költői gondolat született meg a fantáziájában. Egy költemény témája, amelyben egy szegény diák szeret egy gazdag leányt, épen úgy, mint ők: Sándor és Vera . . . Ihlete sugallta a strófákat s a költői elbeszélés gyönyörű formákban, szenvedélytől izzó hangon került ki a tolla alól. Egész kis novella volt s a versek végén a két szerelmes vasárnap déli 12 órakor találkozik egy tölgyfa alatt, a városi parkban . . .

Amikor Sándor művével elkészült, szomorúan sóhajtott fel: — „Miért is történhetik ilyesmi ilyen

Sipos Gizella, Miklós Dóra, Pápai és Kovács váltak ki szép énekükkel és jó játékkal.

Csütörtökön „A Hajduk hadnagya,” pénteken „Himfy szerelmei” kerültek színpadra sikeres előadásba, de a közönség részvétlenségén egyik sem változtatott. Tegnap, szombaton Molnár Emil trágédiája „Katinka” vonzott élénk publikumot. Erre még visszatérünk.

NAPI HIREK.

— **A király itthon.** November hó 10-én d. e. Ő felsége Gödöllőről Budapestre érkezett és általános kihallgatást adott. Az általános kihallgatások előtt báró Fejérváry Géza a magyar darabot testőrség kapitánya letette a király kezébe az esküt.

— **Áthelyezés.** Az igazságügyi m. kir. miniszter Szopos Lajos, fogarasi kir. járásbíróági aljegyzőt áthelyezte a közdivásárhelyi kir. törvényszékhez.

— **Kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter Sigmond Antal kovásznai adóhivatali gyakornokot kinevezte a dési adóhivatalhoz adó íztté.

— **Új püspökök.** Elterjedt hírek szerint nyitrai püspökké Batthyány Vilmos grófot, Pécsre pedig Zichy Gyula grófot kanonokokat nevezik ki. Bubics Zsigmond nyugalmába vonul. A kormány igen díszes állást szánt az öreg főpapnak és a képzőművészetnek élére kívánja őt állítani. Helyébe Fischer Kolibri menne, Majláth gróf erdélyi róm. kath. püspök a kalocsai érsekségbe vonul és helyébe zabolai gróf Miklós János, aki jelenleg gyergyóalfalvi plebános, nevezik ki erdélyi róm. kath. püspöknek.

— **Magyar nők a tüdőbetegekért.** Páratlan sikerű az a felhívás, a melyet a „József főherceg szanatórium egyesület” a magyar hölgyvilághoz intézett. Az egész országból lelkesen gyűltek a magyar hölgyek az alá a zászló alá, melyet a humanizmus lobogtat és melyre a magyar nép nagy veszedelmének a tüdőbetegség elleni küzdelem van írva. Arra a lelkes felhívásra, amelyet József főherceg intézett városunk hölgyvilágához, többen közülük az egyesülettel, hogy az első népszanatórium létesíthetése érdekében készséggel vállalkoznak a jótékony célú sorsjáték sikerének előmozdítására, mely sorsjátékot az egyesület saját hivatalnokaival egyesületileg rendeztet, mely tehát nem üzletszerű vállalat. Ugy értesülünk, hogy Lukács György főispán s az egyesület elnökének kérelmére vármegyénk főispánja megleghangú felhívást intézett vármegyénk községi jegyzőkhöz, szeretettel ajánlva,

hogy a nép-mentési akciót minden erőből, lelkesedéssel támogassák. A felhívásnak bizonynyal szintén fogantatja lesz. Itt közöljük még, hogy az egyesületnek a hölgyek részére átnyújtandó oklevelek rajzán egy nagy művésznök most dolgozik.

— **Elhalasztott közgyűlés.** A közdivásárhelyi Rudolf-kórház egyesület közgyűlése f. hó 13-áról közbejött akadályok miatt f. hó 20-ikára hasasztatott el.

Pap beiktatás. Közdivásárhelyi Megyei Mibály, Felsőcsernáton új ev. ref. lelkészének beiktatása nov. 13-án vasárnap d. e. 10¹/₂ órakor leendő. Az ifjú papot K.-vásárhelyről is számosan kísérik ki állomás helyére, hova vasárnap érkezik meg. Békeösszeretlet lakozzék a hitközség és az új pap között.

— **Értesítés.** Elischer József kir. tanácsos, nagyszebeni tankerületi kir. főigazgató közölni teszi, hogy az „Érettségi vizsgálati utasítás” 5. §-ának megfelelőleg a december havi érettségi vizsgálatok helyéül a gimnáziumi tanulóira nézve Nagyszebenben, idejűl pedig dec. hó 19-ikének délelőtti 9-ik óráját tűzte ki.

— **Meghívó.** Spuderka György a Magyarországi Táncitanítók Egyesületének tagja, táncitanító összes növendékei, részben a polg. leányiskola, részben a kantai róm. kath. főgimn. pénztára javára 1904. évi november hó 19-én (szombaton) a Vigadó nagytermében Stocker Antal kir. ügyész, Hassák Vidor főgimnáziumi igazgató, Herepei Iván dr. ügyvéd és Balázs Márton polg. leányiskolai igazgató védnök-ége alatt műsorral összekötötti jótékony célú zártkörű vizsgabált rendez a következő műsorral: 1. Nyitány. Tartja: Szőke Pista zenekara. 2. Matróz tánc. Tengerész jelmezbe bemutatja 4 növendék. 3. Képlet. 4. Spanyol tánc. Spanyol cigány jelmezbe lejt 2 növendék. 5. Indiai tánc. Eredeti indiai jelmezbe bemutatja 8 növendék. 6. Baba tündér. Látványos előkép táncal a budapesti kir. opera műsorából, bemutatja 12 növendék. 7. Kéményseprő tánc. Tánc bohózat, lejt 8 kis gyerek. 8. Képlet. 9. Palotás. Eredeti régi jelmezbe bemutatja 4 pár. 10. Magyar szülő. Lejt 2 kis gyerek. 11. Tábla. Belépti jegye k. árai: Személyjegye 1 korona 60 fillér. Családjegye 4 személyre 5 korona. Páhol 4 személyre 5 korona. Karzat 40 fillér. Kezdeté este 7¹/₂-kor. Pénztárnyitás 7¹/₂-kor. Ajánljuk a mulatni szerető közönség figyelmébe.

— **Hadkötelesek felhívása összeírásra.** Az 1889 évi VI. t. c. 20 §. alapján felhívunk, mindazon Közdivásárhely városi és idegen illetőségű, e városban tartózkodó 1882., 1883., és 1884. évi születésű állítás kötelesek, hogy össze

szépen csak költészetben? Művében benne ragyogott egész lelke, teljes szenvedélye; a kiadója pompásnak vélte s nyomban megjelentette a lapban. Komolyan, mintha mi különös gond sem bántaná, Sándor a lapot átadta a tanítványának, hogy azt Vera kisasszonyhoz juttassa: „Tisztelete és szerény tehetsége jeléül.”

Vera reszkető kezekkel vette át a küldeményt s ezobájába zárkózott azzal, hogy háborítlanul olvassa imádottja költeményét. Minden sorát remeknek mondotta s kész volt költőjét minden poéta felé helyezni. És minél tovább olvasta, annál hevesebben dobogott a szíve. A költemény hősnője épen olyan volt mint ő: kékek a szemei, selymes szőke a haja; az ifjú hős pedig szakasztott mása Sándornak. Erre felnyitlak Vera szemei. Hiszen tökéletesen az övékhöz hasonló a költemény meséje: ugyanez a helyzet, ugyanez a titokzatos vágy... Ah, tehát ő is, Sándor is szereti őt! — És Vera forró csókokkal borította a költeményt. Boldog ki-mondhatatlan boldog volt!

A legközelebbi vasárnap déli harangszókor kiment a parkba, a nagy tölgyfához, hogy ott álmodozzék s legalább képzeletben lehessen jelen a költői találkozóznál. És amint a tölgyfához ért, egyszerre Ivanovics Sándor került elébe. Ő is legalább álmában ott akart lenni a megénekelt helyen. Amikor megpillantotta Verát, zavarba jött. Alig tudott lépni és sehogy sem volt képes magának megmagyarázni azt miként is fogadja őt A lelke mélyén ugyan felcsillant egy rózsaszínű reménysugár, de — hogy is merte volna megszólítani? — Udvariasan köszöntötte csak a leányt s tovább akart mellette menni. És amint reszketve elérte őt, a leány hirtelen megállt.

Sándor nem tudta, szóljon e vagy hallgasson.

— Oh, Feodorowna Verna kisasszony én barbár vagyok. Arcítlan ember, hogy csak álmodni is mertem...

— Szasa! ... ezt az egyetlen szót tudta a leány boldog zavarában kiejteni.

— Veral Drága Verám! ...

A két szerelmes megértette egymást.

* * *

Három év mult el. Verát semmiféle szülői kérelem, fenyegetés nem volt képes arra indítani, hogy bárminő fiatal emberre, még kevésbé házasságra gondoljon. Pedig ugyancsak tolongtak az udvarlók a szép és gazdag leány körül.

Ivanovics Sándor híres emberré lett már, akiről dicsőítésekkel volt tele a sajtó. Drámája, amelyet a szentpétervári udvari színházban mutattak be, a tél egyik legnagyobb szenzációja volt. Ekkor már kopogtatni mért Lanin házána. Tisztelettel, örömmel fogadták, mert azt hitték, hogy régi szegénységének az emléke hozta vissza őt ebbe a házba. De mikor Sándor előadta a jövetele célját s megkérte Vera kezét, meglepett kiáltásra fakadt az egész család. Meglepetten, de boldogan fogadták a vallomást s büszkén adták neki a leányt, akit szeretett s aki őt szeretett.

Később sokat nevettek, amint Szasa elmesélte e két szerető találkozását.

— Oh, oh, azok az újságok! — mondta az apa.

— És azok a költők! — sutogta Vera boldogan mosolyogva.

írásuk végett, alattírt rendőrkapitányság, mint katonai ügyosztály előtt, folyó év november havában 200 koronáig terjedhető pénzbüntetés terhe mellett, mulhatatlanul jelentkezzenek. Kézdivásárhely, 1904 nov. 5. Boda Gergely h. rendőrkapitány.

— **A Székely Egyesület** ez évi rendes közgyűlését az alábbi tárgysorozattal f. é. dec. 10-én szombaton, d. u. 5 órakor tartja meg Budapesten (IV., Ujvilág-utca 3. sz., II. em., 1. ajtó), mely gyűlésre az egyesület alapító és rendes tagjait tisztelettel meghívják: A központi választmány határozatából: Budapest, 1904, nov. 6. Bedő Albert elnök. Benedek Elek titkár. A gyűlés sorrendje: 1. Titkári jelentés az egyesület az évi működéséről. 2. Jelentés az 1903. évi pénztári számadásról; a pénztár jelenlegi állapotáról; az 1905. költségvetés megállapítása. 3. Egy választmányi tag választása. 4. Netalári indítványok.

— **A magyar nyelv a hadseregben** A hivatalos lap közli a honvédelmi miniszternek valamennyi törvényhatósághoz intézett körlevelét. Ebben értesítjük a törvényhatóságokat, hogy a magyar polgári hatóságokkal és magánfelekkel a közös hadsereg ezután köteles magyar nyelven, illetve magyar és német nyelven levelezni. Magyar nyelvű beadványokat pedig a közös hadsereg hatóságai kötelesek elfogadni.

— **Nagy lopás Sósmezőn.** Folyó hó 8-ikán Czuluka György sósmezői lakosnak 600 ruber orosz pénzt, ami megf. 1500 K.-nak, ismeretlen tettesek elloptak. A fiatal Czuluka Romániában való hosszabb szolgálata alatt 300 juhot szerzett, ezeket Oroszországban eladta s az értéket kapott pénzzel hazajött. A lopás világos nappal történt, míg feleségével templomban járt. Hazajövet feltört ajtóra talált s pénze után nézve, csakhamar rájött, hogy bizony azért jártak házában. Jellemző, hogy rövid idő alatt több lopás történt Sósmezőn, ami arra enged következtetni, hogy egy jól szervezett banda működik. A gyanu eddig mindig egy és ugyanazon egyénekre irányult, de a csendőrség nem tudott kipuhatolni semmit.

— **Jóslat.** Budapestről írják nekünk: Az ismert osztálysorsjegy f. elárúsító cég, Kiss Károly és Társa bankháza tulajdonosának évekkor ezelőtti egy cigányasszony megígálta, hogy az általa árúsított sorsjegyeknek a szerencse minden 5-dik sorsjátéknál fog bámulatosan kedvezni. A jóslat tényleg bevált, amennyiben Kiss Károly és Társa az 5-ik és 10-ik sorsjátéknál óriási nyereményeket fizetett ki vevőinek. A közönség most természetesen még nagyobb feszültséggel várja a 15-dik most kezdődő sorsjáték eredményét. Ugyazólván közismert hiedelem, hogy a 15-dik sorsjátékban ismét ezen bankház sorsjegyei lesznek a legszerencsésebbek, minél fogva a Kiss bankház sorsjegyei rendkívül nagy keresletnek örvendenek.

— **Székely találmány.** Botos János sepsiszentgyörgyi lakos, mechanikus igen celszerű tartós és könnyű kezelési ablakzár talált fel. Az eddig ismert hasonló zárakkal szemben a találmány azon előnnyel bír, hogy az ablak betevésnél a zár önműködően záródik s hogy az ablak, illetve a zár kinyitásához elegendő, ha az e célra szolgáló kilincset alig negyedfordulattal elforgatjuk. Ezen zár alkalmazásánál tehát a betett ablak egyúttal mindig zárva is van és az ablak kinyitása igen könnyen eszközölhető s a szerkezet egyszerű, tartós és olcsó. A fenttalál találmányát a m. kir. szabadalmi hivatalnál 30971. számú okirat al szabadalmaztatta s remélhető, hogy az egyes találmány már rövid idő alatt közhasználatúvá lesz. A fenttalál a megrendelések iránt Sepsiszentgyörgyön kereskedő meg.

— **Villamos írás.** Telantograph a neve annak az újabb amerikai csodának, melyet ma mutatnak be a képviselőház háznagyi kivatalában. Míg a telefon a hangot, addig ez az írást továbbítja villamos áram segítségével, mintegy 2000 kilométer távolságra. A gép egy feladó és felvívó állomásból áll. Az elsőn aki a kezeirását akarja továbbítani, az előttefekvő papírszalagra a villamos szerkezettel összekapcsolt ironnal bármit rajzol vagy ír, a felvívó állomáson levő írón rögtön működésbe jön s teljes szabotossággal adja vissza az író kezevonásait. A gépet sokan megbámulták s többen kipróbálták a képviselők közül is, így Desseffy, Dedovich, Nagy Ferenc, Szatmári Mór, Thaly Kálmán s mások.

— **Vonatkések.** E címen tett felszólalásunkra a brassói forgalmi főnökségtől a következő felvilágosítást vettük: Kapesolatosan a Székelyföld f. hó 3-án

kelt 83-ik számában megjelent azon közleménnyel, miszerint személy szállító vonataink az utóbbi napokban rendszeresen $\frac{1}{2}$ sőt $\frac{3}{4}$ órai késésekkel érkeztek be Kézdivásárhelyre, van szerencsém értesíteni, hogy a múlt hó 20-31-iki időszakban a reggeli 7802. sz. vonatunk csupán 2 esetben, nevezetesen 21. és 29-én 13, illetve 23 perc; a déli 7904 sz. vonatunk

pedig 25-én 13 perc, 27-én 12 perc, 28-án 38. és 29-én 21 perc, késéssel érkezett. Ezen késésekre nézve megjegyezzük, miszerint a 28. és 29-iki lényegesebb késéseket az akkori orkányszerű szélvihar okozta, még a többi lényegesebb késéseket az őszi erősebb áru és kocsiforgalommal kapcsolatos erősebb kezelések okozták, melyek tekintettel azon

körülményre, miszerint a kovászna-kézdivásárhelyi vonalrészén — gazdasági szempontból rendszeres tehervonatok nem közlekednek, és ebből kifolyólag az egész kezelés a személyszállító vonatokkal végeztetik — alig kerülhetők el. Brassó 1904. évi november 7-én. Teljes tisztelettel a forgalmi főnök: (Olvashatatlan névalírás.)

HIRDETÉSEK.

Árverési hirdetmény.

A volt Szócs Lajos-fele ház (I. kerület 19. udvartér) folyó hó 20-án délután 2 órakor fog önkéntes magánárverezés útján eladatni a helyszínén.

Bánatpénz 200 korona, kikiáltási ár 2000 korona.

Egyéb feltételek Földes Vendel vendéglős urnál, vagy az árverezésnél tudhatók meg. 145. 1-3.

Eladó ház.

A piac soron 3 szobás, egy konyha, kamara, istálló és szinallj kut résszel **eladó**, bővebbet a kiadóhivatalba.

141. 3. 3.

Köhögés rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-fele

pemetefű cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzanak és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félét fogadjunk el! (130. 3-12.)

Hirdetések
jutányos
áron felvé-
tetnek e
lap kiadó-
hiva-
talában.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek a legújabb és legdivatosabb bálí, eljegyzési és esketési meghívókat, értesítéseket, névjegyeket, továbbá mindennemű alkalmi és más nyomtatványokat nagyon diszes kiállításban. — Gyászkoszorúk szallagaira feliratok fekete, arany és ezüst nyomással vagy valódi ércbetűkkel, melyek a szallagról soha le nem hullnak — olesó áron eszközöltetnek.

Levelezőlapalbumok.
Emlékkönyvek.

Mindennemű szükségeltető községi, közigazgatási, egyházi és ügyvédi nyomtatványok mind raktáron vannak. * * *

Ima- és énekkönyveket, úgy katolikusok mint reformátusok részére nagy választékban tartok. Továbbá mindennemű kép-, mese- és álmokönyvek, legújabb népdalok nagy raktáron. Mindennemű tankönyvek, tanszerek és naptárok dus választékban.

A „Székelyföld” kiadóhivatala.

IFJ. JANCsó MÓZES

gőzerőre berendezett könyvnyomdája, könyvkötészete, papír-, írószer- és könyvkereskedése

KÉZDIVÁSÁRHELYT.

a „Jancsó”-fele gyógytár mellett.

A Székelyföld legnagyobb nyomtatványraktára.

Könyvkötészetemben minden fajta könyvek bekötését nagyon jutányos áron eszközölöm s azokat kívánatra ellátatom éresarkokkal, miáltal azok tisztertelősebbé válnak. Bőrárukban nagy választék van raktáron, u. m.: pénzerszények, dohány-, cigarettá-, szivar- és

névjegy-tálcák. Füskük, bajuszkefék. Továbbá acél- és nikkell remontoar zsebórák, pisztolyok, revolverek, szemüvegek, hegedűhurok, evikke-rek, olvasók, borotvák

Butorraktáromban mindigállandóan raktáron tartok szalon-, ebédlő- és hálószoba berendezéseket, vaságyakat, gyermekkoscsikat, ablak carnissokat, hajlitott és

préselt ületű székeket, chifonokat, mosdó-, éjjeli- és étszékrenyeket, ebédlő és heverő diványokat, matracokat stb., stb., melyeket a jelenleg ujonnan berendezett asztalos műhelyembe kitűnő száraz anyagból saját felügyeiletem alatt készittetek s olesó árak mellett boesátok szives rendelkezésre.